

18 OKT 2011

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
201102995

Vår ref
201100443-/KBU

Dato
13.10.2011

Høringsuttalelse - Styrking av lovgivningen om håndhevingen av industrielle rettigheter med mer

Det vises til Justis- og politidepartementets høringsnotat av 13. april 2011.

Landbruks- og matdepartementet slutter seg til høringsforslaget. Departementet har imidlertid enkelte kommentarer til forslaget om endring av lov om planteforedlerrett (planteforedlingsloven), samt om beskyttede betegnelser.

Planteforedlerrett

Når det gjelder de konkrete endringsforslagene knyttet til planteforedlingsloven vil departementet på generelt grunnlag peke på at en styrking av håndhevingsreglene, i tråd med patentlovens håndhevingsbestemmelser, vil være hensiktsmessig gitt de senere års økning av inngrep i industrielle rettigheter.

Departementet er imidlertid ikke kjent med at det i særlig grad har forekommet saker for domstolene som omhandler inngrep i planteforedlerretten i Norge. Det kan derfor stilles spørsmål om de foreslåtte endringene vil ha en praktisk innvirkning på dagens rettsstilstand, og om det dermed er behov for å gjennomføre endringer.

Selv om planteforedlerretten nasjonalt ikke har hatt nevneverdige utfordringer knyttet til inngrep sammenlignet med andre rettsområder under immaterialretten, mener

departementet likevel at en styrking og mer enhetlig utforming av håndhevingsreglene både rettslig sett og av retts tekniske hensyn er et fornuftig grep.

Dagens håndhevingsbestemmelser i planteforedlingsloven følger i stor grad av tilsvarende ordlyd i patentloven. Departementet er derfor enig i at de foreslåtte endringene blant annet i patentloven også bør gjenspeiles i planteforedlingsloven så langt det passer.

Immaterialretten er et relativt komplisert rettsområde. En enhetlig utforming av håndhevingsbestemmelsene vil bidra til en bedre systematikk mellom lovene og dermed gjøre det enklere for rettsanvenderne. En styrking av håndhevingsbestemmelsene vil dessuten ha en viss preventiv effekt, samt føre til at regelverket på planteforedlerområdet vil være bedre egnet til å regulere en eventuell økning av inngrepssaker i tiden fremover.

Departementet kan for øvrig ikke se at det er argumenter som trekker i retning av at håndhevingsbestemmelsene under planteforedlerretten bør reguleres vesentlig annerledes enn de beslektede lovene under immaterialretten.

Departementet vil imidlertid peke på at Norges tilknytning til UPOV 78-konvensjonen ikke er omtalt i Justis- og politidepartementets høringsbrev. Departementet mener en generell omtale av UPOV, samt at de foreslåtte endringene i planteforedlingsloven også er i tråd med Norges UPOV-forpliktelser, bør inntas i den kommende lovproposisjonen.

Departementet foreslår følgende tekstinnspill:

”Forholdet til Den internasjonale konvensjonen for beskyttelse av nye plantesorter (UPOV-konvensjonen)

Patentretten er ikke ansett som egnet for beskyttelse av plantesorter. TRIPS-avtalen art. 27 (3) b) åpner for at det kan opprettes et effektivt system som kan anvendes istedenfor patenter, et såkalt sui generis-system. Planteforedlerretten, i henhold til UPOV-konvensjonen, er et eksempel på dette. Konvensjonen fastsetter de minimumskrav som nasjonale lover om planteforedlerrett i unionsstatene må oppfylle. Konvensjonen trådte i kraft i 1968, og er revidert tre ganger - i 1972, 1978 og 1991. De to sistnevnte konvensjonene gjelder side om side, men nye land kan kun tilslutte seg den siste fra 1991. I forhold til rettighetene som følger av 1978-konvensjonen, begrenser konvensjonen fra 1991 bl.a. bønders adgang til fritt å dyrke egenavlet såfrø av beskyttede plantesorter. Dette øker kostnadene ved såkorn og reduserer muligheten fattige bønder i utviklingsland har for å bruke moderne plantesorter med høy avkastning. Norge er kun tilsluttet 1978-konvensjonen. Denne er gjennomført i norsk rett gjennom planteforedlingsloven.

Landbruks- og matdepartementet viser til at konvensjonen ikke inneholder bestemmelser som direkte regulerer endringene som er foreslått gjennomført i planteforedlingsloven. I

følge konvensjonens artikkel 30 (1) a) er det opp til medlemslandene å fastsette tilfredsstillende juridiske virkemidler for en effektiv beskyttelse av rettighetene som fremgår av konvensjonen. Videre følger det av artikkel 5 at medlemslandene i sin nasjonale rett kan gi planteforedleren en sterkere beskyttelse enn den konvensjonen fastsetter som minstekrav. De foreslåtte endringene i planteforedlingsloven faller dermed inn under medlemsstatenes frie handlingsrom.

Det legges derfor til grunn at forslaget til endring av planteforedlingsloven, som i det vesentligste fokuserer på selve håndhevingen av planteforedlerretten, og ikke rettighetsaspektet, ikke vil komme i konflikt med Norges forpliktelser etter UPOV 1978-konvensjonen.”

Beskyttede betegnelser

Det vises til punkt 8 i høringsbrevet om forslag om endringer i reglene om sanksjoner ved krenkelse av såkalte ”lignende rettigheter”. Under dette punktet nevnes blant annet den særnorske merkeordningen i forskrift 5. juli 2002 nr. 698 om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på næringsmidler (forskrift om beskyttede betegnelser), som er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet i fellesskap med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven). Videre nevnes bestemmelsen i lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) § 31 om vern av geografiske betegnelser for vin og brennevin.

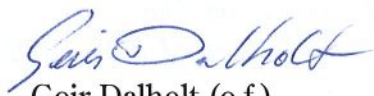
I tillegg kan nevnes at det med hjemmel i matloven også er fastsatt EØS-baserte forskrifter om vin og alkoholsterke drikker. Det dreier seg om forskrift 11. oktober 2006 nr. 1147 om vin og forskrift 11. oktober 2006 nr. 1148 om alkoholsterke og aromatiserte drikker. Disse to forskriftene inneholder blant annet egne EØS-baserte spesialbestemmelser om beskyttelse av geografiske betegnelser på vin og alkoholsterke drikker. Etter forskrift om alkoholsterke og aromatiserte drikker er blant annet de geografiske betegnelsene ”Norsk akevitt” og ”Norsk vodka” beskyttet på EØS-nivå, jf tilpasningstekst til EØS-avtalen Vedlegg II, kapittel XXVII pkt. 1.

Det vises til Mattilsynets høringsuttalelse for en nærmere redegjørelse om disse forskriftene.

I punkt 2.4 i høringsbrevet er det opplyst at bestemmelsene i direktiv 2004/48/EF om håndheving av immaterielle rettigheter, jf. Kommisjonens uttalelse 13. april 2005 (L 94/37), i EU gjelder fullt ut også for geografiske betegnelser (på næringsmidler, vin og alkoholsterke drikker). Direktivet er ikke en del av EØS-avtaleverket, men det uttales i punkt 3 i høringsbrevet at Norge bør ha minst like gode regler som resten av EU-landene for så vidt gjelder håndheving av industrielle rettigheter. I lys av Mattilsynets høringsuttalelse på dette punktet, vil departementet i samarbeid med

Mattilsynet se nærmere på eventuelle behov for endringer i forskrift om beskyttede betegnelser og forskriftene om vin og alkoholsterke og aromatiserte drikker. Eventuelle forskriftsendringer vil bli sendt på høring på ordinær måte.

Med hilsen

Geir Dalholt (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristian Buan
rådgiver